T094 ATĐ 6 (20) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q166-Định Uẩn-Luận về Nhiếp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 166
CHÖÔNG VII: ÑÒNH UAÅN (Tieáp Theo)

Phaåm Thöù Ba: LUAÄN VEÀ NHIEÁP

LUAÄN VEÀ NHIEÁP (Phaàn 1)

Möôøi Töôûng, ñoù laø Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng- Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, Töôûng veà Cheát, Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, Töôûng veà Ñoaïn, Töôûng veà Lìa, Töôûng veà Dieät. Caùc chöông nhö vaäy vaø giaûi thích veà nghóa töøng chöông ñaõ lónh hoäi roài, tieáp theo caàn phaûi phaân bieät roäng ra. Hoûi: Vì sao trong naøy tröôùc phaûi döïa vaøo möôøi Töôûng ñeå soaïn luaän? Ñaùp: Bôûi vì ñoù laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, tuøy theo yù muoán aáy maø soaïn ra phaàn luaän naøy, nhöng khoâng traùi vôùi phaùp töôùng thì khoâng caàn phaûi vaën hoûi. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán phaân bieät nghóa lyù trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Coù möôøi Töôûng, ñoù laø Töôûng veà Voâ thöôøng cho ñeán Töôûng veà Dieät.” Trong kinh tuy noùi ra ñieàu naøy maø khoâng giaûi thích roäng ra, nay muoán giaûi thích veà ñieàu aáy cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Vì sao trong naøy chæ noùi möôøi Töôûng? Ñaùp: Ñieàu naøy khoâng caàn phaûi hoûi, bôûi vì laø kinh do Ñöùc Phaät ñaõ noùi ra, Ñöùc Phaät ôû khaép nôi trong kinh chæ noùi möôøi Töôûng, ngöôøi soaïn luaän töø trong lôøi Ñöùc Phaät ñaõ noùi khoâng coù theå taêng moät maø noùi laø möôøi moät Töôûng, khoâng coù theå giaûm moät maø noùi laø chín Töôûng. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì phaùp maø Ñöùc Phaät ñaõ noùi khoâng coù taêng giaûm, cho neân khoâng coù theå taêng giaûm. Nhö khoâng coù taêng-khoâng coù giaûm, khoâng coù nhieàu-khoâng coù ít, khoâng coù thieáu-khoâng coù theâm, voâ löôïng voâ bieân cuõng nhö vaäy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 166 263

Voâ löôïng laø bôûi vì nghóa khoù suy löôøng, voâ bieân laø bôûi vì vaên khoù hieåu roõ; ví nhö bieån roäng voâ löôïng voâ bieân, voâ löôïng laø saâu, voâ bieân laø roäng,

giaû söû traêm ngaøn Na-döõu-ña soá caùc Ñaïi Luaän Sö nhö Xaù-lôïi-töû, ñoái vôùi hai caâu trong kinh maø Ñöùc Phaät ñaõ noùi, soaïn ra traêm ngaøn boä luaän, phaân bieät giaûi thích ñeán cuøng taùnh giaùc ngoä aáy, cuõng khoâng coù theå cuøng taän giôùi haïn aáy, huoáng laø nhieàu hôn hay sao? Hoûi: Gaùc laïi vaán ñeà veà ngöôøi soaïn luaän, vì sao Ñöùc Theá Toân chæ noùi möôøi Töôûng? Ñaùp: Bôûi vì höõu tình ñöôïc hoùa ñoä ñeán ñaây maø noùi laø ñieàu cuoái cuøng. Nghóa laø phaùp maø Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi, ñeàu quaùn xeùt höõu tình thuaän theo vieäc laøm khieán cho kheùo leùo ñeán cuøng, ñeán ñaây maø döøng laïi khoâng taêng-khoâng giaûm; ví nhö vò thaày thuoác gioûi quaùn xeùt ngöôøi coù beänh, tuøy theo thích hôïp maø trao cho thuoác uoáng khoâng taêng-khoâng giaûm, Ñöùc Phaät cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät vì hieån baøy Thaùnh ñaïo, gia haïnh cuûa Thaùnh ñaïo vaø quaû cuûa Thaùnh ñaïo, cho neân noùi veà möôøi Töôûng. Nghóa laø noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, Töôûng veà Cheát, laø hieån baøy veà Thaùnh ñaïo; noùi ñeán Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, laø hieån baøy veà gia haïnh cuûa Thaùnh ñaïo; noùi ñeán Töôûng veà Ñoaïn, Töôûng veà Lìa, Töôûng veà Dieät, laø hieån baøy veà quaû cuûa Thaùnh ñaïo. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân vì hieån baøy veà Thaùnh ñaïo, tö löông cuûa Thaùnh ñaïo vaø quaû cuûa Thaùnh ñaïo, cho neân noùi veà möôøi Töôûng. Trong naøy phoái hôïp giaûi thích nhö tröôùc neân bieát. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân vì hieån baøy veà Xa-ma-tha, Tyø-baùt- xaù-na vaø hai quaû, cho neân noùi veà möôøi Töôûng. Nghóa laø noùi ñeán Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, laø hieån baøy veà Xa-ma-tha; noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, Töôûng veà Cheát, laø hieån baøy veà Tyø-baùt-xaù-na; noùi ñeán Töôûng veà Ñoaïn, Töôûng veà Lìa, Töôûng veà Dieät, laø hieån baøy veà hai quaû aáy. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân vì hieån baøy veà bôø beân naøy, bôø beân kia vaø thuyeàn beø, cho neân noùi veà möôøi Töôûng. Nghóa laø noùi ñeán Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, laø hieån baøy veà bôø beân naøy; noùi ñeán Töôûng veà Ñoaïn, Töôûng veà Lìa, Töôûng veà Dieät, laø hieån baøy veà bôø beân kia; noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, Töôûng veà Cheát, laø hieån baøy veà thuyeàn beø.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 166 264

Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân vì hieån baøy veà loãi laàm cuûa caùc Uaån- caùc Coõi vaø quaû hoaøn dieät aáy, cho neân noùi veà möôøi Töôûng. Nghóa laø noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, laø hieån baøy veà loãi laàm cuûa caùc Uaån; noùi ñeán Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, laø hieån baøy veà loãi laàm cuûa coõi Duïc; noùi ñeán Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, laø hieån baøy veà loãi laàm cuûa coõi Saéc; noùi ñeán Töôûng veà Cheát, laø hieån baøy veà loãi laàm cuûa coõi Voâ saéc; noùi ñeán Töôûng veà Ñoaïn, Töôûng veà Lìa, Töôûng veà Dieät, laø hieån baøy veà quaû hoaøn dieät aáy. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân vì hieån baøy veà tieán vaøo

Chaùnh taùnh ly sinh, lìa nhieãm cuûa ba coõi vaø quaû cuûa ñaïo aáy, cho neân noùi veà möôøi Töôûng. Nghóa laø noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng- Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, laø hieån baøy veà tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh; noùi ñeán Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, laø hieån baøy veà lìa nhieãm cuûa coõi Duïc, bôûi vì coõi Duïc coù ham muoán veà Daâm duïc vaø Ñoaøn thöïc, cho neân ñoái vôùi taäp khí nhieãm oâ aáy khoâng coù theå lìa nhieãm cuûa coõi Duïc; noùi ñeán Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, laø hieån baøy veà lìa nhieãm cuûa coõi Saéc, bôûi vì coõi Saéc ôû trong sinh töû coù Hyû thoï thuø thaéng nhaát, Laïc thoï thuø thaéng nhaát, vaø nieàm vui Khinh an thuø thaéng nhaát ôû Tónh löï thöù tö, ñam meâ ñoái vôùi ñieàu aáy cho neân khoâng coù theå lìa nhieãm cuûa coõi Saéc; noùi ñeán Töôûng veà Cheát, laø hieån baøy veà lìa nhieãm cuûa coõi Voâ saéc, bôûi vì thoï löôïng laâu daøi cuûa coõi Voâ saéc, say meâ giöõ gìn ñoái vôùi ñieàu aáy cho neân khoâng coù theå lìa nhieãm cuûa coõi Voâ saéc; noùi ñeán Töôûng veà Ñoaïn, Töôûng veà Lìa, Töôûng veà Dieät, laø hieån baøy veà quaû cuûa ñaïo aáy. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân vì hieån baøy veà ñoái trò gaàn maø söûa trò chöôùng ngaïi, cho neân noùi veà möôøi Töôûng. Nghóa laø noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng, laø hieån baøy veà ñoái trò gaàn do chöôùng ngaïi cuûa Ngaõ maïn trong caùc haønh; noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, laø hieån baøy veà ñoái trò gaàn do chöôùng ngaïi cuûa Giaûi ñaõi; noùi ñeán Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, laø hieån baøy veà ñoái trò gaàn do chöôùng ngaïi cuûa Ngaõ kieán; noùi ñeán Töôûng veà Baát tònh, laø hieån baøy veà ñoái trò gaàn do chöôùng ngaïi cuûa Tham saéc; noùi ñeán Töôûng veà Chaùn aên, laø hieån baøy veà ñoái trò gaàn do chöôùng ngaïi cuûa say meâ aên ngon; noùi ñeán Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, laø hieån baøy veà ñoái trò gaàn do chöôùng ngaïi cuûa tham ñaém ñieàu ñaùng yeâu cuûa theá gian; noùi ñeán Töôûng veà Cheát, laø hieån baøy veà ñoái trò gaàn do chöôùng ngaïi cuûa yû laïi maïng soáng maø kieâu ngaïo phoùng tuùng; noùi ñeán Töôûng veà Ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò gaàn do chöôùng ngaïi cuûa caùc phaùp sai

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 166 265

traùi; noùi ñeán Töôûng veà Lìa, laø hieån baøy veà ñoái trò gaàn do chöôùng ngaïi cuûa nhieãm tröôùc; noùi ñeán Töôûng veà Dieät, laø hieån baøy veà ñoái trò gaàn do chöôùng ngaïi cuûa sôû y. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân vì hieån baøy veà ñoái trò kieán chaáp cuûa ngoaïi ñaïo, cho neân noùi veà möôøi Töôûng. Nghóa laø caùc ngoaïi ñaïo ôû trong Uaån Voâ thöôøng phaàn nhieàu khôûi leân chaáp laø Thöôøng, bôûi vì ñoái trò ñieàu aáy cho neân noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng; do hoï ñoái vôùi Uaån khôûi leân chaáp laø Thöôøng, cho neân lieàn nghó laø vui söôùng, bôûi vì ñoái trò ñieàu aáy cho neân noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå; do hoï ñoái vôùi Uaån chaáp laø coù vui söôùng, cho neân lieàn nghó laø coù Ngaõ, bôûi vì ñoái trò ñieàu aáy cho neân noùi ñeán Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ; do hoï chaáp laø coù Ngaõ, cho neân lieàn nghó laø coù Tònh, bôûi vì ñoái trò ñieàu aáy cho neân noùi ñeán Töôûng veà Baát tònh vaø Töôûng veà Chaùn aên; do hoï chaáp laø coù Tònh, cho neân lieàn vui say trong sinh töû, bôûi vì ñoái trò ñieàu aáy cho neân noùi ñeán Töôûng veà Taát caû

theá gian khoâng ñaùng vui; do hoï ñaém say sinh töû, cho neân ñaõ khoâng mong caàu Nieát-baøn, bôûi vì ñoái trò ñieàu aáy cho neân noùi ñeán Töôûng veà Ñoaïn, Töôûng veà Lìa, Töôûng veà Dieät; do hoï khoâng mong caàu Nieát-baøn, cho neân baûo veä yeâu quyù thoï maïng, bôûi vì ñoái trò ñieàu aáy cho neân noùi ñeán Töôûng veà Cheát. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân vì hieån baøy veà chaùn ngaùn loãi laàm, xa lìa loãi laàm vaø chöùng ñöôïc coâng ñöùc ñaõ lìa xa loãi laàm aáy, cho neân noùi veà möôøi Töôûng. Nghóa laø noùi ñeán Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, laø hieån baøy veà chaùn ngaùn loãi laàm; noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, Töôûng veà Cheát, laø hieån baøy veà xa lìa loãi laàm; noùi ñeán Töôûng veà Ñoaïn, Töôûng veà Lìa, Töôûng veà Dieät, laø hieån baøy veà chöùng ñöôïc coâng ñöùc ñaõ lìa xa loãi laàm aáy. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân vì hieån baøy veà Ñoaïn trong taïm thôøi vaø Ñoaïn ñeán cuoái cuøng, cho neân noùi veà möôøi Töôûng. Nghóa laø noùi ñeán Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, laø hieån baøy veà Ñoaïn trong taïm thôøi; noùi ñeán baûy Töôûng coøn laïi, laø hieån baøy veà Ñoaïn ñeán cuoái cuøng. Nhö Ñoaïn trong taïm thôøi-Ñoaïn ñeán cuoái cuøng, nhö vaäy Ñoaïn coù boùng daùng-Ñoaïn khoâng coù boùng daùng, Ñoaïn coù soùt laïi-Ñoaïn khoâng coù soùt laïi, Ñoaïn coù raøng buoäc-Ñoaïn khoâng coù raøng buoäc, Ñoaïn beû gaõy caønh laù-Ñoaïn nhoå baät goác reã, Ñoaïn aùp cheá ñeø beïp Trieàn-Ñoaïn laøm haïi Tuøy mieân cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá Toân vì hieån baøy veà gia haïnh lìa nhieãm cuûa ba coõi, ñaïo lìa nhieãm cuûa ba coõi, lìa nhieãm cuûa ba coõi, cho neân noùi

veà möôøi Töôûng. Nghóa laø noùi ñeán Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, laø hieån baøy veà gia haïnh lìa nhieãm cuûa ba coõi; noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng, laø hieån baøy veà ñaïo lìa nhieãm cuûa ba coõi; noùi ñeán Töôûng veà Ñoaïn, laø hieån baøy veà lìa nhieãm cuûa coõi Duïc; noùi ñeán Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, laø hieån baøy veà gia haïnh lìa nhieãm cuûa coõi Saéc; noùi ñeán Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, laø hieån baøy veà ñaïo lìa nhieãm cuûa coõi Saéc; noùi ñeán Töôûng veà Lìa, laø hieån baøy veà lìa nhieãm cuûa coõi Saéc; noùi ñeán Töôûng veà Cheát, laø hieån baøy veà gia haïnh lìa nhieãm cuûa coõi Voâ saéc; noùi ñeán Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, laø hieån baøy veà ñaïo lìa nhieãm cuûa coõi Voâ saéc; noùi ñeán Töôûng veà Dieät, laø hieån baøy veà lìa nhieãm cuûa coõi Voâ saéc. Nhö vaäy möôøi Töôûng, phaân bieät veà Coõi: Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, laø thuoäc veà coõi Duïc-Saéc; caùc Töôûng coøn laïi laø thuoäc veà ba coõi vaø khoâng phaûi laø thuoäc veà coõi. Ñòa: Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên thuoäc veà möôøi ñòa, ñoù laø coõi Duïc, Tónh löï trung gian, boán Tónh löï vaø boán Caän phaàn. Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui thuoäc veà baûy ñòa, ñoù laø coõi Duïc, Vò chí, Tónh löï trung gian, boán Tónh löï Caên baûn. Baûy Töôûng coøn laïi, höõu laäu thì thuoäc veà möôøi moät ñòa, ñoù laø coõi Duïc, Vò chí, Tónh löï trung

gian, boán Tónh löï Caên baûn, boán Voâ saéc; voâ laäu thì thuoäc veà chín ñòa, ñoù laø Vò chí, Tónh löï trung gian, boán Tónh löï Caên baûn, ba Voâ saéc döôùi. Sôû y: Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, döïa vaøo coõi Duïc; coøn laïi thì döïa vaøo ba coõi. Haønh töôùng: Töôûng veà Voâ thöôøng laøm haønh töôùng Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå laøm haønh töôùng Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ laøm haønh töôùng Voâ ngaõ, Töôûng veà Baát tònh laøm haønh töôùng Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên laøm haønh töôùng Chaùn boû, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui laøm haønh töôùng Khoâng ñaùng vui, Töôûng veà Cheát laøm haønh töôùng Cheát, Töôûng veà Ñoaïn laøm haønh töôùng Ñoaïn, Töôûng veà Lìa laøm haønh töôùng Lìa, Töôûng veà Dieät laøm haønh töôùng Dieät. Coù ngöôøi noùi: Taát caû ba loaïi sau ñeàu laøm boán haønh töôùng Dieät- Tónh-Dieäu-Ly. Hoûi: Töôûng veà Cheát cuõng bao goàm voâ laäu, vì sao Thaùnh ñaïo laïi laøm haønh töôùng Cheát? Ñaùp: Cheát laøm sôû duyeân cho neân goïi laø Töôûng veà Cheát, nhöng Töôûng aáy vaãn laøm haønh töôùng Voâ thöôøng. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Töôûng veà Cheát vaø Töôûng veà Voâ thöôøng coù gì sai bieät?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 166 267

Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Quaùn saùt caùc haønh cuoái cuøng laø Voâ thöôøng, Töôûng naøy goïi laø Töôûng veà Cheát; quaùn saùt caùc haønh Voâ thöôøng trong saùt-na, Töôûng naøy goïi laø Töôûng veà Voâ thöôøng. Coù ngöôøi noùi: Quaùn saùt caùc haønh Voâ thöôøng coù chaáp thoï, Töôûng naøy goïi laø Töôûng veà Cheát; quaùn saùt caùc haønh Voâ thöôøng coù chaáp thoï- khoâng coù chaáp thoï, Töôûng naøy goïi laø Töôûng veà Voâ thöôøng. Coù ngöôøi noùi: Ñoái vôùi Xöù cuûa höõu tình maø chuyeån thì goïi laø Töôûng veà Cheát, ñoái vôùi Phaùp xöù maø chuyeån thì goïi laø Töôûng veà Voâ thöôøng. Hoûi: Neáu Töôûng veà Chaùn aên laøm haønh töôùng Chaùn boû, thì Töôûng veà Baát tònh aáy cuõng laøm haønh töôùng Chaùn boû, hai loaïi naøy coù gì sai bieät? Ñaùp: Töôûng veà Baát tònh thì chaùn boû ñoái vôùi Saéc, Töôûng veà Chaùn aên thì chaùn boû ñoái vôùi Vò. Coù ngöôøi noùi: Töôûng veà Baát tònh ñoái trò vôùi tham daâm, Töôûng veà Chaùn aên ñoái trò vôùi tham aên. Nhöõng ngöôøi coù yù muoán laøm cho khoâng coù Thaùnh ñaïo ôû ngoaøi möôøi saùu haønh töôùng, hoï noùi Töôûng veà Ñoaïn-Lìa- Dieät voâ laäu, töùc laø laøm boán loaïi haønh töôùng cuûa Dieät ñeá. Nhöõng ngöôøi coù yù muoàn laøm cho coù Thaùnh ñaïo ôû ngoaøi möôøi saùu haønh töôùng, hoï noùi Töôûng veà Ñoaïn voâ laäu töùc laø laøm haønh töôùng Ñoaïn, cho ñeán Töôûng veà Dieät voâ laäu töùc laø laøm haønh töôùng Dieät. Sôû duyeân: Töôûng veà Voâ thöôøng, höõu laäu thì ba Ñeá laøm sôû duyeân, voâ laäu thì Khoå ñeá laøm sôû duyeân. Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, höõu laäu thì hai Ñeá laøm sôû duyeân, voâ laäu thì Khoå ñeá laøm sôû duyeân. Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, höõu laäu thì taát caû phaùp laøm sôû duyeân, voâ laäu thì Khoå ñeá laøm sôû duyeân. Nhöng trong naøy Ñöùc Phaät ñaõ noùi veà ba Töôûng chæ duyeân vôùi Khoå ñeá chöù khoâng phaûi laø Ñeá naøo khaùc. Töôûng veà Baát tònh do Nhaõn thöùc laøm gia haïnh maø daãn daét phaùt khôûi, cho neân Saéc xöù laøm sôû duyeân. Töôûng veà Chaùn aên bôûi vì chaùn ngaùn Ñoaøn thöïc, cho neân Höông- Vò-Xuùc

xöù laøm sôû duyeân. Coù ngöôøi noùi: Töôûng naøy cuõng do Nhaõn thöùc laøm gia haïnh maø daãn daét phaùt khôûi, cho neân chæ duøng Saéc xöù laøm sôû duyeân. Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui. Coù ngöôøi noùi: Chæ duyeân vôùi coõi Duïc, bôûi vì noùi Töôûng naøy laø ñoái trò cuûa tham duïc, duyeân vôùi ñieàu ñaùng yeâu cuûa theá gian, tham duïc naøy chæ coù ôû coõi Duïc. Trong naøy, coù ngöôøi noùi: Chæ duyeân vôùi ñieàu ñaùng yeâu cuûa theá gian. Coù ngöôøi noùi: Cuõng duyeân vôùi ñieàu ñaùng yeâu maø khôûi leân tham duïc. Hoûi: Neáu chæ duyeân vôùi coõi Duïc, thì taïi sao goïi laø Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 166 268

Ñaùp: Taát caû (nhaát thieát) coù hai loaïi: 1. Taát caû cuûa taát caû. 2. Phaàn ít cuûa taát caû. Trong naøy noùi ñeán phaàn ít cuûa taát caû, vì theá cho neân khoâng coù loãi. Coù ngöôøi noùi: Töôûng naøy bao goàm duyeân vôùi ba coõi, bôûi vì goïi laø Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao noùi Töôûng naøy laø ñoái trò cuûa tham duïc, duyeân vôùi ñieàu ñaùng yeâu cuûa theá gian, bôûi vì tham duïc aáy chæ coù ôû coõi Duïc? Ñaùp: Kinh aáy hieån baøy roõ raøng veà baét ñaàu khôûi leân tieán vaøo gia haïnh, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Neáu ñaõ thöôøng xuyeân luyeän taäp thaønh töïu ñaày ñuû, thì cuõng coù theå ñoaïn boû tham duïc cuûa coõi Saéc-Voâ saéc, vì theá cho neân khoâng coù loãi. Töôûng veà Cheát, coù ngöôøi noùi: Laáy Maïng caên trong saùt-na cuoái cuøng laøm sôû duyeân. Coù ngöôøi noùi: Laáy Maïng caên Voâ thöôøng trong saùt-na cuoái cuøng laøm sôû duyeân. Coù ngöôøi noùi: Laáy naêm Uaån caâu sinh cuûa Maïng caên trong saùt- na cuoái cuøng laøm sôû duyeân. Coù ngöôøi noùi: Laáy naêm Uaån caâu sinh Voâ thöôøng cuûa Maïng caên trong saùt-na cuoái cuøng laøm sôû duyeân. Coù ngöôøi noùi: Laáy Maïng caên cuûa taát caû Chuùng ñoàng phaàn laøm sôû duyeân. Coù ngöôøi noùi: Laáy Maïng caên Voâ thöôøng cuûa taát caû Chuùng ñoàng phaàn laøm sôû duyeân. Coù ngöôøi noùi: Laáy naêm Uaån caâu sinh thuoäc Maïng caên cuûa taát caû Chuùng ñoàng phaàn laøm sôû duyeân. Coù ngöôøi noùi: Laáy naêm Uaån caâu sinh Voâ thöôøng thuoäc Maïng caên cuûa taát caû Chuùng ñoàng phaàn laøm sôû duyeân. Noùi nhö vaäy thì laáy naêm Uaån caâu sinh Voâ thöôøng cuûa Maïng caên cuoái cuøng laøm sôû duyeân. Töôûng veà Ñoaïn laáy Ñoaïn laøm sôû duyeân, Töôûng veà Lìa laáy Lìa laøm sôû duyeân, Töôûng veà Dieät laáy Dieät laøm sôû duyeân. Ba Töôûng sau cuøng naøy tuøy theo rieâng bieät nhö vaäy, töùc laø ñeàu laáy Nieát-baøn Dieät ñeá laøm nghóa cuûa sôû duyeân. Nieäm truù: Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, ñi cuøng vôùi boán Nieäm truù. Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, ñi cuøng vôùi Thaân nieäm truù. Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, coù ngöôøi noùi: Ñi cuøng

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 166 269

vôùi Thaân nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Ñi cuøng vôùi Phaùp nieäm truù. Töôûng veà Cheát, Töôûng veà Ñoaïn-Lìa-Dieät, ñi cuøng vôùi Phaùp nieäm truù. Trí: Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, Töôûng veà

Cheát, töông öng vôùi boán Trí, ñoù laø Phaùp trí-Loaïi trí-Khoå trí-Theá tuïc trí. Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, töông öng vôùi moät Trí, ñoù laø Theá tuïc trí. Töôûng veà Ñoaïn-Lìa-Dieät, töông öng vôùi boán Trí, ñoù laø Phaùp trí-Loaïi trí-Dieät trí-Theá tuïc trí. Tam-ma-ñòa: Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Cheát, voâ laäu thì töông öng vôùi Tam-ma-ñòa Voâ nguyeän. Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, voâ laäu thì töông öng vôùi Tam-ma-ñòa Khoâng. Töôûng veà Ñoaïn-Lìa-Dieät, voâ laäu thì töông öng vôùi Tam-ma-ñòa Voâ töôùng. Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, vaø trong baûy Töôûng coøn laïi, höõu laäu thì ñeàu khoâng töông öng vôùi Tam-ma-ñòa. Caên: Noùi chung ñeàu töông öng vôùi ba Caên, ñoù laø Laïc-Hyû vaø Xaû caên. Ñôøi: Ñeàu thuoäc veà ba ñôøi. Duyeân vôùi ñôøi: Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, duyeân vôùi ba ñôøi. Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, thì quaù khöù duyeân vôùi quaù khöù, hieän taïi duyeân vôùi hieän taïi, vò lai sinh ra thì duyeân vôùi vò lai, khoâng sinh ra thì duyeân vôùi ba ñôøi. Töôûng veà Cheát, coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi ba ñôøi. Coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi vò lai. Töôûng veà Ñoaïn-Lìa-Dieät, duyeân vôùi khoâng phaûi laø ñôøi. Thieän...: Taát caû ñeàu laø thieän. Duyeân vôùi thieän... Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng- Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, Töôûng veà Baát tònh, duyeân vôùi thieän-baát thieän vaø voâ kyù. Töôûng veà Chaùn aên, duyeân vôùi voâ kyù. Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi ba loaïi. Coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi baát thieän vaø voâ kyù. Töôûng veà Cheát, coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi voâ kyù. Coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi caû ba loaïi. Töôûng veà Ñoaïn-Lìa-Dieät, chæ duyeân vôùi thieän. Heä thuoäc ba coõi-khoâng heä thuoäc: Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà

Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, heä thuoäc coõi Duïc-Saéc; nhöõng Töôûng coøn laïi heä thuoäc ba coõi vaø khoâng heä thuoäc. Duyeân vôùi heä thuoäc ba coõi-khoâng heä thuoäc: Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, Töôûng veà Cheát, duyeân vôùi heä thuoäc ba coõi. Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, duyeân vôùi heä thuoäc coõi Duïc. Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi coõi Duïc, bôûi vì noùi Töôûng naøy laø ñoái trò cuûa tham duïc, duyeân vôùi ñieàu ñaùng yeâu cuûa theá gian, tham duïc naøy chæ coù ôû coõi Duïc. Coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi ba coõi, bôûi vì Töôûng naøy goïi laø Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui. Noùi nhö vaäy thì caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù. Töôûng veà Ñoaïn-Lìa-Dieät duyeân vôùi khoâng heä thuoäc. Hoïc... Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, chæ laø Phi hoïc phi voâ hoïc; nhöõng Töôûng coøn laïi bao goàm ba loaïi, ñoù laø Hoïc-Voâ hoïc vaø Phi hoïc phi voâ hoïc. Duyeân vôùi Hoïc... Taát caû caùc Töôûng ñeàu duyeân vôùi Phi hoïc phi voâ hoïc. Do Kieán maø ñoaïn... Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, chæ laø do Tu maø ñoaïn; nhöõng

Töôûng coøn laïi bao goàm do Tu maø ñoaïn vaø khoâng ñoaïn. Duyeân vôùi do Kieán maø ñoaïn... Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, duyeân vôùi do Kieán-Tu maø ñoaïn. Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, duyeân vôùi do Tu maø ñoaïn. Töôûng veà Cheát, coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi do Tu maø ñoaïn. Coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi do Kieán-Tu maø ñoaïn. Töôûng veà Ñoaïn-Lìa-Dieät, duyeân vôùi khoâng ñoaïn. Duyeân vôùi danh-nghóa: Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng- Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, bao goàm duyeân vôùi danh vaø nghóa. Töôûng veà Cheát, coù ngöôøi noùi: Chæ duyeân vôùi nghóa. Coù ngöôøi noùi: Bao goàm duyeân vôùi danh vaø nghóa. Saùu Töôûng coøn laïi chæ duyeân vôùi nghóa. Duyeân vôùi söï noái tieáp nhau cuûa mình... Baûy Töôûng tröôùc duyeân vôùi söï noái tieáp nhau cuûa mình vaø nôi khaùc, ba Töôûng sau duyeân vôùi khoâng phaûi laø söï noái tieáp nhau. Gia haïnh ñaéc-lìa nhieãm ñaéc vaø sinh ñaéc: Taát caû ñeàu laø gia haïnh ñaéc vaø lìa nhieãm ñaéc, khoâng phaûi laø sinh ñaéc. Höõu laäu-voâ laäu: Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà

Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, chæ laø höõu laäu; nhöõng Töôûng coøn laïi bao goàm höõu laäu vaø voâ laäu. Caùc Sö nöôùc ngoaøi noùi: "Töôûng veà Cheát chæ laø höõu laäu. Nguyeân cöù theá naøo? Bôûi vì khoâng phaûi laø caùc Thaùnh ñaïo laøm chuyeån haønh töôùng ñang cheát cuûa Ngaõ." Lôøi bình: Neân noùi Töôûng naøy bao goàm höõu laäu vaø voâ laäu, bôûi vì Töôûng naøy luùc gia haïnh tuy laøm haønh töôùng ñang cheát cuûa Ngaõ..., nhöng neáu luùc thaønh töïu ñaày ñuû thì ñoái vôùi caûnh aáy vaãn laøm chuyeån haønh töôùng Voâ thöôøng. Duyeân vôùi höõu laäu-voâ laäu: Baûy Töôûng tröôùc duyeân vôùi höõu laäu, ba Töôûng sau duyeân vôùi voâ laäu. Hoûi: Möôøi Töôûng naøy, maáy loaïi laø höõu laäu duyeân vôùi voâ laäu, maáy loaïi laø voâ laäu duyeân vôùi höõu laäu, maáy loaïi laø höõu laäu duyeân vôùi höõu laäu, maáy loaïi laø voâ laäu duyeân vôùi voâ laäu? Ñaùp: Phaàn ít cuûa ba loaïi laø höõu laäu duyeân vôùi voâ laäu, phaàn ít cuûa boán loaïi laø voâ laäu duyeân vôùi höõu laäu, ba loaïi toaøn phaàn vaø phaàn ít cuûa boán loaïi laø höõu laäu duyeân vôùi höõu laäu, phaàn ít cuûa ba loaïi laø voâ laäu duyeân vôùi voâ laäu. Hoûi: Möôøi Töôûng naøy, maáy loaïi khoâng phaûi laø höõu laäu, khoâng phaûi laø khoâng duyeân vôùi höõu laäu, cho ñeán roäng ra laøm thaønh boán caâu phaân bieät? Ñaùp: Caâu thöù hai cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù nhaát ôû phaàn naøy, caâu thöù nhaát cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù hai ôû phaàn naøy, caâu thöù tö cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù ba ôû phaàn naøy, caâu thöù ba cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù tö ôû phaàn naøy. Höõu vi-voâ vi: Taát caû caùc Töôûng ñeàu laø höõu vi. Duyeân vôùi höõu vi-voâ vi: Baûy Töôûng tröôùc duyeân vôùi höõu vi, ba Töôûng sau duyeân vôùi voâ vi. Hoûi: Möôøi Töôûng naøy, maáy loaïi laø töï taùnh cuûa Ñoaïn chöù khoâng phaûi laø sôû duyeân cuûa Ñoaïn, maáy loaïi laø sôû duyeân cuûa Ñoaïn chöù khoâng phaûi laø töï taùnh cuûa Ñoaïn, maáy loaïi laø töï taùnh cuûa Ñoaïn cuõng laø sôû duyeân cuûa Ñoaïn, maáy loaïi khoâng phaûi laø töï taùnh cuûa Ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø sôû duyeân cuûa Ñoaïn? Ñaùp: Phaàn ít cuûa ba loaïi laø töï taùnh

cuûa Ñoaïn chöù khoâng phaûi laø sôû duyeân cuûa ñoaïn, phaàn ít cuûa boán loaïi laø sôû duyeân cuûa Ñoaïn chöù khoâng phaûi laø töï taùnh cuûa Ñoaïn, ba loaïi toaøn phaàn vaø phaàn ít cuûa boán loaïi cuõng laø töï taùnh cuûa Ñoaïn-cuõng laø sôû duyeân cuûa Ñoaïn, phaàn ít cuûa ba loaïi khoâng phaûi laø töï taùnh cuûa Ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø sôû duyeân cuûa Ñoaïn.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 166 272

Hoûi: Möôøi Töôûng naøy, maáy loaïi khoâng phaûi laø töï taùnh cuûa Ñoaïn, khoâng phaûi laø sôû duyeân cuûa Ñoaïn, cho ñeán roäng ra laøm thaønh boán caâu phaân bieät? Ñaùp: Caâu thöù hai cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù nhaát ôû phaàn naøy, caâu thöù nhaát cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù hai ôû phaàn naøy, caâu thöù tö cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù ba ôû phaàn naøy, caâu thöù ba cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù tö ôû phaàn naøy. Hoûi: Möôøi Töôûng naøy, maáy loaïi laø Chuyeån, maáy loaïi laø Tuøy chuyeån? Ñaùp: Ba loaïi laø Chuyeån, ñoù laø Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên, Töôûng veà Cheát; baûy loaïi coøn laïi laø Tuøy chuyeån. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì luùc Töôûng naøo chuyeån coù maáy Töôûng tuøy chuyeån? Ñaùp: Luùc Töôûng veà Baát tònh, Töôûng veà Chaùn aên chuyeån, ñeàu coù boán Töôûng tuøy chuyeån, ñoù laø Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui, vaø Töôûng veà Ñoaïn-Lìa-Dieät. Luùc Töôûng veà Cheát chuyeån, coù baûy Töôûng tuøy chuyeån, ñoù laø Töôûng veà Voâ thöôøng, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå, Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui. Theá naøo laø boán Töôûng tuøy chuyeån luùc Töôûng veà Baát tònh chuyeån? Nghóa laø luùc ngöôøi tu haønh khôûi leân Töôûng veà Baát tònh, tröôùc tieân ñi ñeán baõi tha ma quaùn veà töôùng baát tònh, ñoù laø xaùc cheát baàm xanh-phình tröôùng-röõa naùt, hoaëc laø gioøi boï-chim thuù ræa aên, maùu thòt böøa baõi-hình haøi rôøi raõ, hoaëc laø thòt heát-gaân noái lieàn nhau, chæ thaáy boä xöông noái lieàn theo thöù töï. Giöõ laáy töôùng naøy roài, ñeán moät nôi gaàn ñoù nhaém maét tö duy, neáu ñeàu roõ raøng hieän ra tröôùc maét thì toát, neáu khoâng roõ raøng thì neân quay laïi ñeå quaùn saùt. Nhö vaäy coá gaéng quaùn veà töôùng baát tònh roài, nhanh choùng trôû veà nôi cö truù röûa chaân traûi choã ngoài, ngoài xeáp baèng troøn ñieàu hoøa thaân taâm, laøm cho thaân taâm meàm maïi, thaân taâm coù theå chòu ñöïng, thaân taâm khoâng coøn khoù chòu, thaân taâm lìa xa phieàn naõo. Ñaõ laøm cho thaân taâm lìa xa caùc phieàn naõo roài, giöõ laáy töôùng beân ngoaøi tröôùc ñaây ñeå phoûng theo thaân cuûa mình, nhö thaân kia-thaân naøy cuõng nhö vaäy, nhö thaân naøy-thaân kia cuõng nhö vaäy. Nghóa laø thaân naøy cuûa mình coù ñuû caùc töôùng baát tònh nhö tröôùc, nhôø vaøo xöông baøn chaân ñeå choáng ñôõ xöông maét caù chaân, nhôø vaøo xöông maét caù chaân ñeå choáng ñôõ xöông oáng chaân, nhôø vaøo xöông oáng chaân ñeå choáng ñôõ xöông ñaàu goái, nhôø vaøo xöông ñaàu goái ñeå choáng ñôõ xöông ñuøi, nhôø vaøo xöông ñuøi ñeå choáng ñôõ xöông hoâng, nhôø vaøo xöông

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 166 273

hoâng ñeå choáng ñôõ xöông eo, nhôø vaøo xöông eo ñeå choáng ñôõ xöông soáng, nhôø vaøo xöông soáng keà saùt noái lieàn baép thòt vôùi xöông. Laïi nhôø vaøo xöông

baøn tay ñeå choáng ñôõ xöông khuyûu tay, nhôø vaøo xöông khuyûu tay ñeå choáng ñôõ xöông caùnh tay, nhôø vaøo xöông caùnh tay ñeå choáng ñôõ xöông vai, nhôø vaøo xöông vai ñeå choáng ñôõ xöông soáng. Laïi nhôø vaøo xöông soáng ñeå choáng ñôõ xöông gaùy, nhôø vaøo xöông gaùy ñeå choáng ñôõ xöông quai haøm, nhôø vaøo xöông quai haøm ñeå choáng ñôõ boä raêng, phía treân coù ñaàu laâu. Boä xöông theo thöù töï ôû trong thaân naøy nhö vaäy, kheùo choïn laáy töôùng roài buoäc nieäm ôû giöõa chaëng maøy. Nhöng yù thích aáy coù môû roäng-coù toùm löôïc. Neáu ngöôøi thích toùm löôïc thì töø giöõa chaëng maøy tieán vaøo Thaân nieäm truù, töø Thaân nieäm truù tieán vaøo Thoï nieäm truù, töø Thoï nieäm truù tieán vaøo Taâm nieäm truù, töø Taâm nieäm truù tieán vaøo Phaùp nieäm truù. Neáu ngöôøi thích môû roäng thì töø giöõa chaëng maøy khôûi leân, tieáp tuïc quaùn ñaàu laâu-boä raêng-xöông quai haøm, theo thöù töï quaùn saùt cho ñeán xöông baøn chaân, tieáp theo nhôø vaøo löïc taùc yù thaéng giaûi, cho neân khieán boä xöông ñaõ quaùn daàn daàn taêng leân-daàn daàn roäng ra, ñaày khaép moät chieác giöôøng-moät caên phoøng-moät toøa nhaø-moät ngoâi chuøa-moät thoân laøng-moät caùnh ñoàng-moät khu thaønh-moät quoác gia, cho ñeán beán bôø bieån roäng-taát caû maët ñaát, ñaày khaép moïi nôi ñeàu laø xöông traéng. Tieáp tuïc duøng löïc taùc yù thaéng giaûi, cho neân töø ñoù daàn daàn toùm löôïc rôøi boû maët ñaát ñaày xöông traéng quaùn ñeán moät quoác gia, rôøi boû moät quoác gia quaùn ñeán moät khu thaønh, cho ñeán rôøi boû moät caên phoøng quaùn ñeán moät chieác giöôøng. Tieáp tuïc rôøi boû töôùng xöông voán coù baèng moät chieác giöôøng, chæ quaùn ñeán xöông trong thaân, ñoù laø quaùn veà xöông baøn chaân, tieáp theo quaùn veà xöông maét caù chaân, tieáp theo quaùn veà xöông oáng chaân, cho ñeán cuoái cuøng quaùn veà xöông ñaàu laâu, rôøi boû xöông ñaàu laâu buoäc nieäm ôû giöõa chaëng maøy. Sö Du-giaø aáy neáu töï taïi ñoái vôùi söï môû roäng vaø toùm löôïc nhö vaäy, thì goïi laø thaønh töïu quaùn Baát tònh. Nhöng quaùn Baát tònh naøy, coù luùc ít sôû duyeân chöù khoâng phaûi laø ít töï taïi, neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc ít sôû duyeân chöù khoâng phaûi laø ít töï taïi, ñoù laø chæ tö duy veà töôùng boä xöông cuûa thaân mình, maø coù theå thöôøng xuyeân tieán vaøo vaø rôøi khoûi quaùn aáy. 2. Coù luùc ít töï taïi chöù khoâng phaûi laø ít sôû duyeân, ñoù laø coù theå tö duy veà töôùng boä xöông khaép maët ñaát, maø khoâng coù theå thöôøng xuyeân tieán vaøo vaø rôøi khoûi quaùn aáy. 3. Coù luùc ít töï taïi maø cuõng ít sôû duyeân, ñoù laø chæ tö duy veà töôùng

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 166 274

boä xöông cuûa thaân mình, cuõng khoâng coù theå thöôøng xuyeân tieán vaøo vaø rôøi khoûi quaùn aáy. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø ít töï taïi maø cuõng khoâng phaûi laø ít sôû duyeân, ñoù laø coù theå tö duy veà töôùng boä xöông khaép maët ñaát, cuõng coù theå thöôøng xuyeân tieán vaøo vaø rôøi khoûi quaùn aáy. Vaû laïi, quaùn Baát tònh naøy coù luùc laø sôû duyeân voâ löôïng chöù khoâng phaûi laø töï taïi voâ löôïng, neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: Ñoù laø caâu thöù hai cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù nhaát ôû phaàn naøy, caâu thöù nhaát cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù hai ôû phaàn naøy, caâu thöù tö cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù ba ôû

phaàn naøy, caâu thöù ba cuûa phaàn tröôùc laøm caâu thöù tö ôû phaàn naøy. Sö Du-giaø aáy quaùn saùt veà töôùng baát tònh nhö vaäy roài, daáy leân tö duy naøy: Caùc haønh sinh töû, ñaâu ñaùng vui möøng? Luùc baáy giôø ñaõ hoaøn toaøn khoâng ham thích ñoái vôùi caùc haønh cuûa ba coõi Duïc-Saéc-Voâ saéc. Bôûi vì nhö vaäy cho neân Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui ñaõ tu tröôùc ñoù lieàn ñöôïc troïn veïn. Bôûi vì luùc aáy khoâng vui thích ñoái vôùi sinh töû cho neân ñaõ vui möøng ñoái vôùi Nieát-baøn. Bôûi vì nhaân duyeân naøy cho neân Töôûng veà Ñoaïn-Lìa-Dieät ñaõ tu taäp tröôùc ñoù ñeàu ñöôïc troïn veïn. Nhö vaäy laø boán Töôûng tuøy chuyeån luùc Töôûng veà Baát tònh chuyeån. Theá naøo laø boán Töôûng tuøy chuyeån luùc Töôûng veà Chaùn aên chuyeån? Nghóa laø luùc ngöôøi tu haønh khôûi leân Töôûng veà Chaùn aên, quaùn thöùc aên caàm trong tay, hoaëc laø thöùc aên trong baùt töø ñaâu maø thaønh? Bieát laø töø caùc loaïi thoùc luùa. Laïi quaùn caùc loaïi thoùc luùa töø ñaâu maø coù? Bieát laø töø caùc loaïi haït gioáng sai bieät trong ruoäng. Laïi quaùn caùc loaïi haït gioáng do ñaâu maø sinh ra? Bieát laø do caùc loaïi buøn ñaát phaân boùn. Nhö vaäy quaùn roài lieàn daáy leân yù nghó naøy: Thöùc aên naøy laàn löôït chuyeån ñoåi töø baát tònh sinh ra, laïi coù theå laàn löôït chuyeån ñoåi sinh ra caùc thöù baát tònh, ngöôøi naøo coù trí maø tham ñaém trong ñoù? Vaû laïi, haønh giaû aáy hoaëc laø thöôøng ñi khaát thöïc, hoaëc laø aên trong Taêng chuùng. Thöôøng ñi khaát thöïc: Luùc saùng sôùm xæa raêng suùc mieäng, ñoái vôùi nöôùc daáy leân töôûng veà nöôùc tieåu, ñoái vôùi taêm xæa raêng daáy leân töôûng veà xöông ngoùn tay. Luùc maëc aùo oâm baùt ñi vaøo thoân laøng, ñoái vôùi aùo daáy leân töôûng veà da ngöôøi aåm öôùt, ñoái vôùi daây löng daáy leân töôûng veà ruoät ngöôøi, ñoái vôùi bình baùt daáy leân töôûng veà ñaàu laâu, ñoái vôùi tích tröôïng daáy leân töôûng veà xöông oáng chaân, ñoái vôùi ñaù soûi nhìn thaáy giöõa ñöôøng ñi daáy leân töôûng veà xöông khoâ. Ñaõ ñeán thoân laøng thaáy nhöõng töôøng thaønh daáy leân töôûng veà moà maû, thaáy nhöõng trai gaùi daáy leân töôûng veà boä xöông. Vaøo luùc khaát thöïc, neáu coù ñöôïc baùnh thì daáy leân töôûng veà buïng

ngöôøi, neáu coù ñöôïc boät rang thì daáy leân töôûng veà xöông vuïn, neáu coù ñöôïc muoái thì daáy leân töôûng veà raêng ngöôøi, neáu coù ñöôïc côm thì daáy leân töôûng veà gioøi boï, neáu coù ñöôïc caùc loaïi rau thì daáy leân töôûng veà toùc ngöôøi, neáu coù ñöôïc canh thòt thì daáy leân töôûng veà chaát nöôùc caën baõ, neáu coù ñöôïc söõa ñaëc thì daáy leân töôûng veà naõo ngöôøi, neáu coù ñöôïc bô söõa thì daáy leân töôûng veà môõ ngöôøi, neáu coù ñöôïc caù vaø thòt thì daáy leân töôûng veà thòt ngöôøi, neáu coù ñöôïc caùc thöùc uoáng thì daáy leân töôûng veà maùu ngöôøi, neáu coù ñöôïc nhöõng vieân thuoác Hoan hyû thì daáy leân töôûng veà phaân khoâ. AÊn trong Taêng chuùng: Neáu coù ñöôïc rau saïch thì daáy leân töôûng veà toùc ngöôøi cheát, ngoài ôû nôi giöôøng gheá daáy leân töôûng veà ñoáng xöông, ñoái vôùi nhöõng ñoà aên thöùc uoáng coù ñöôïc daáy leân Töôûng veà Baát tònh, ñeàu noùi nhö tröôùc. Hoûi: Vì sao haønh giaû ñoái vôùi nhöõng ñoà aên thöùc uoáng ñeàu daáy leân Töôûng veà Baát tònh? Ñaùp: Luùc aáy haønh giaû daáy leân tö duy nhö vaäy: Mình töø voâ

thæ ñeán nay chìm trong sinh töû, bôûi vì ñoái vôùi baát tònh daáy leân Töôûng veà tònh, cho neân luaân hoài khaép naêm neõo nhaän chòu nhöõng söï khoå naõo. Nay muoán traùnh xa nôi aáy, höôùng veà nieàm vui Nieát-baøn, vì theá cho neân töø trong ñoù quaùn laøm baát tònh. Laïi nöõa, luùc aáy haønh giaû daáy leân yù nghó naøy: Ñöøng laøm cho mình ñoái vôùi ñoà aên thöùc uoáng sinh ra yù töôûng veà tònh, bôûi vì taêng theâm taâm tham chöôùng ngaïi Thaùnh ñaïo. Cho neân ñoái vôùi ñoà aên thöùc uoáng daáy leân Töôûng veà Baát tònh, do Töôûng veà Baát tònh maø coù theå chaùn ngaùn lìa boû. Sö Du-giaø aáy ñoái vôùi thöùc aên khôûi leân Töôûng chaùn ngaùn nhö vaäy roài, daáy leân tö duy naøy: Caùc haønh sinh töû, ñaâu ñaùng vui möøng? Lieàn sinh ra chaùn ngaùn ñoái vôùi caùc haønh cuûa ba coõi. Bôûi vì nhö vaäy cho neân Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui ñaõ tu tröôùc ñoù lieàn ñöôïc troïn veïn. Bôûi vì luùc aáy chaùn ngaùn ñoái vôùi sinh töû cho neân ñaõ vui möøng ñoái vôùi Nieát-baøn. Bôûi vì nhaân duyeân naøy cho neân Töôûng veà Ñoaïn-Lìa-Dieät ñaõ tu taäp tröôùc ñoù ñeàu ñöôïc troïn veïn. Nhö vaäy laø boán Töôûng tuøy chuyeån luùc Töôûng veà Baát tònh chuyeån. Theá naøo laø baûy Töôûng tuøy chuyeån luùc Töôûng veà Cheát chuyeån? Nghóa laø luùc ngöôøi tu haønh khôûi leân Töôûng veà Cheát, quaùn saùt caùc phaùp sinh dieät trong töøng nieäm töøng nieäm. Ngöôøi aáy vaøo muøa Xuaân nhìn thaáy caùc loaïi coû caây troå laù ñôm hoa töôi ñeïp, hoàng tím röïc rôõ nhö maøu saéc cuûa vaät baùu tuyeät vôøi, soâng ngoøi ao hoà daàn traøn ñaày nöôùc, chim caù líu lo ñuøa vui, lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Luùc naøy caùc phaùp beân ngoaøi sinh soâi. Ngöôøi aáy ñi vaøo thoân laøng

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 166 276

thaáy nhöõng trai gaùi, vui möøng ca haùt nhaûy muùa aên uoáng, lieàn ñi ñeán hoûi: Nôi naøy vì sao nhö vaäy? Traû lôøi raèng: Nôi naøy sinh con trai-sinh con gaùi. Lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Luùc naøy caùc phaùp beân trong sinh soâi. Laïi vaøo muøa Haï nhìn thaáy caùc loaïi coû caây, caønh nhaùnh vuùt cao um tuøm-hoa laù töôi toát, soâng hoà daâng traøn, soùng lôùn quay voøng tung boït voã vaøo ven bôø, lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Luùc naøy caùc phaùp beân ngoaøi nay ñaõ höng thònh. Ngöôøi aáy ñi vaøo thoân laøng thaáy nhöõng trai gaùi, ñaùnh troáng thoåi keøn-ca muùa vui cöôøi sung söôùng, ngöïa xe taáp naäp roän raøng, lieàn ñi ñeán hoûi: Nôi naøy vì sao nhö vaäy? Traû lôøi raèng: Trong vuøng naøy coù vieäc laáy vôï-laáy choàng. Lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Luùc naøy caùc phaùp beân trong nay ñaõ lôùn maïnh. Laïi vaøo muøa Thu nhìn thaáy caùc loaïi coû caây, bò maët trôøi muøa Thu hong khoâ, gioù laïnh thoåi vaøo, maøu xanh tieâu heát, laù ñeàu vaøng uùa, doøng nöôùc chaûy vaøo soâng hoà daàn daàn giaûm bôùt, lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Luùc naøy caùc phaùp beân ngoaøi nay ñaõ suy taøn. Ngöôøi aáy ñi vaøo thoân laøng thaáy nhöõng trai gaùi, toùc baïc-maët nhaên caàm gaäy maø ñi, thaân hình coøm xuoáng hôi thôû hoån heån, lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Luùc naøy caùc phaùp beân trong nay ñaõ giaø yeáu. Laïi vaøo muøa Ñoâng nhìn thaáy caùc loaïi coû caây, söông gioù löõng lôø lay ñoäng, laù ñeàu laû taû rôi ruïng, caønh nhaùnh bò gaõy cheát khoâ, doøng nöôùc chaûy vaøo soâng hoà daàn daàn ñeàu heát cho ñeán khoâ caïn, lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Luùc naøy caùc phaùp beân ngoaøi nay ñaõ dieät maát. Ngöôøi aáy ñi vaøo

thoân laøng thaáy nhöõng trai gaùi, ñaàu toùc roái tung-ñaám ngöïc keâu gaøo, laên loän ñöôùi ñaát, lieàn ñi ñeán hoûi: Nôi naøy vì sao nhö vaäy? Traû lôøi raèng: Nôi naøy cha meï qua ñôøi. Lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Luùc naøy caùc phaùp beân trong nay ñaõ dieät maát. Ngöôøi aáy ñoái vôùi Voâ thöôøng trong-ngoaøi nhö vaäy, coá gaéng giöõ laáy töôùng roài nhanh choùng trôû veà nôi cö truù, röûa chaân traûi choã ngoài, ngoài xeáp baèng troøn ñieàu hoøa thaân taâm, laøm cho thaân taâm meàm maïi, thaân taâm coù theå chòu ñöïng, thaân taâm khoâng coøn khoù chòu, thaân taâm lìa xa phieàn naõo. Ñaõ laøm cho thaân taâm lìa xa caùc phieàn naõo roài, beân trong truù vaøo taâm aáy, tu taäp ñoái vôùi Töôûng veà Cheát. Nghóa laø nhö caùc töôùng Voâ thöôøng ñaõ nhìn thaáy, quaùn saùt moät thôøi kyø trong thaân, luùc caùc Uaån tieán vaøo thai thì sinh ra, cho ñeán luùc giaø-cheát thì dieät ñi. Laïi ñoái vôùi moät thôøi kyø coù bao nhieâu phaàn vò, caùc Uaån ñeàu khaùc

nhau, rôøi boû moïi phaàn vò tuøy theo quaùn moät phaàn vò, caùc Uaån tröôùc sinh ra-sau dieät ñi. Laïi ñoái vôùi moät phaàn vò coù bao nhieâu naêm, caùc Uaån ñeàu khaùc nhau, rôøi boû moïi naêm tuøy theo quaùn moät naêm, caùc Uaån tröôùc sinh ra-sau dieät ñi. Laïi ñoái vôùi moät naêm coù bao nhieâu muøa, caùc Uaån ñeàu khaùc nhau, rôøi boû moïi muøa tuøy theo quaùn moät muøa, caùc Uaån tröôùc sinh ra-sau dieät ñi. Laïi ñoái vôùi moät muøa coù bao nhieâu thaùng, caùc Uaån ñeàu khaùc nhau, rôøi boû moïi thaùng tuøy theo quaùn moät thaùng, caùc Uaån tröôùc sinh ra-sau dieät ñi. Laïi ñoái vôùi moät thaùng coù bao nhieâu ngaøy ñeâm, caùc Uaån ñeàu khaùc nhau, rôøi boû moïi ngaøy ñeâm tuøy theo quaùn moät ngaøy ñeâm, caùc Uaån tröôùc sinh ra-sau dieät ñi. Laïi ñoái vôùi moät ngaøy ñeâm coù bao nhieâu Maâu-hoâ-laät-ña, caùc Uaån ñeàu khaùc nhau, rôøi boû moïi Maâu-hoâ-laät-ña tuøy theo quaùn moät Maâu-hoâ- laät-ña, caùc Uaån tröôùc sinh ra-sau dieät ñi. Laïi ñoái vôùi moät Maâu-hoâ-laät-ña coù bao nhieâu Laïp-phöôïc, caùc Uaån ñeàu khaùc nhau, rôøi boû moïi Laïp-phöôïc tuøy theo quaùn moät Laïp-phöôïc, caùc Uaån tröôùc sinh ra-sau dieät ñi. Laïi ñoái vôùi moät Laïp-phöôïc coù bao nhieâu Ñaùt-saùt-na, caùc Uaån ñeàu khaùc nhau, rôøi boû moïi Ñaùt-saùt-na tuøy theo quaùn moät Ñaùt-saùt-na, caùc Uaån tröôùc sinh ra-sau dieät ñi. Laïi ñoái vôùi moät Ñaùt-saùt-na coù bao nhieâu Saùt-na, caùc Uaån ñeàu khaùc nhau, bôûi vì Saùt-na nhieàu nhaát cho neân ôû trong ñoù daàn daàn quaùn toùm löôïc, cho ñeán quaùn Uaån trong hai Saùt-na sinh ra, hai Saùt-na dieät ñi, thì goïi laø troïn veïn gia haïnh veà quaùn Sinh dieät. Töø ñaây khoâng giaùn ñoaïn coù theå quaùn caùc Uaån trong moät Saùt-na sinh ra, moät Saùt-na dieät ñi, thì goïi laø thaønh töïu veà quaùn Sinh dieät. Luùc baáy giôø goïi laø troïn veïn Töôûng veà Cheát, bôûi vì caùc phaàn vò dieät ñi töùc laø cheát. Ngöôøi tu haønh aáy quaùn tæ mæ (ñeá quaùn) veà Uaån sinh dieät roài, lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi caùc haønh Voâ thöôøng, quaû thaät laø kheùo noùi, bôûi vì sinh dieät töùc laø Voâ thöôøng. Nhö vaäy luùc haønh giaû chuyeån Töôûng veà Cheát, laøm cho caùc Töôûng veà Voâ thöôøng ñaõ tu tröôùc ñoù ñeàu ñöôïc troïn veïn. Haønh giaû laïi quaùn caùc Uaån noái tieáp nhau, Uaån trong saùt-na tröôùc bôûi vì Uaån trong saùt-na sau ñaõ böùc baùch, cho neân sinh ra roài

lieàn dieät ñi. Nhö vaäy quaùn roài lieàn daáy leân yù nghó naøy: Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi Voâ thöôøng cho neân Khoå, quaû thaät

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 157

laø kheùo noùi, bôûi vì böùc baùch töùc laø Khoå. Nhö vaäy luùc haønh giaû chuyeån Töôûng veà Cheát, laøm cho caùc Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå ñaõ tu tröôùc ñoù ñeàu ñöôïc troïn veïn. Haønh giaû laïi quaùn Uaån trong saùt-na tröôùc vöøa dieät ñi, Uaån trong saùt-na sau ñaõ sinh ra. Giaû söû Uaån tröôùc nghó raèng nay mình khoâng dieät ñi, Uaån sau nghó raèng nay mình khoâng sinh ra, luùc aáy ñoái vôùi söï mong muoán ñeàu khoâng töï taïi, bôûi vì Uaån tröôùc do sau thuùc eùp cho neân chaéc chaén dieät ñi, Uaån sau do tröôùc loâi keùo cho neân chaéc chaén sinh ra. Nhö vaäy quaùn roài lieàn daáy leân yù nghó naøy: Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, quaû thaät laø kheùo noùi, bôûi vì khoâng töï taïi töùc laø Voâ ngaõ. Nhö vaäy luùc haønh giaû chuyeån Töôûng veà Cheát, laøm cho Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ ñaõ tu tröôùc ñoù ñeàu ñöôïc troïn veïn. Haønh giaû laïi quaùn caùc haønh sinh dieät khoâng töï taïi, cho neân ôû trong tuï haønh troáng roãng, khoâng sinh loøng ham thích, vì vaäy maø khoâng sinh loøng vui thích ñoái vôùi caùc haønh cuûa ba coõi. Nhö vaäy luùc chuyeån Töôûng veà Cheát, laøm cho Töôûng veà Taát caû theá gian khoâng ñaùng vui ñaõ tu tröôùc ñoù ñeàu ñöôïc troïn veïn. Ngöôøi tu haønh aáy ñaõ khoâng vui thích ñoái vôùi sinh töû cho neân lieàn vui vôùi Nieát-baøn. Nhö vaäy luùc chuyeån Töôûng veà Cheát, laøm cho Töôûng veà Ñoaïn-Lìa- Dieät ñaõ tu tröôùc ñoù ñeàu ñöôïc troïn veïn. Vì vaäy cho neân noùi laø baûy Töôûng tuøy chuyeån luùc Töôûng veà Cheát chuyeån. Hoûi: Luùc tu caùc Töôûng coù taùc yù thaéng giaûi, coù taùc yù chaân thaät; taùc yù thaéng giaûi aáy ñaõ quaùn saùt khoâng thaät, sao khoâng phaûi laø ñieân ñaûo? Ñaùp: Bôûi vì ngöôøi tu haønh aáy bieát khoâng phaûi laø chaân thaät, khoâng sinh taâm chaáp laø thaät, cho neân khoâng phaûi laø ñieân ñaûo. Hoûi: Neáu bieát laø khoâng thaät thì taïi sao vaãn coøn thöïc hieän? Ñaùp: Bôûi vì cheá phuïc phieàn naõo, cho neân caàn phaûi thöïc hieän. Hoûi: Phaùp naøy neáu khoâng thaät, thì laøm sao coù theå cheá phuïc phieàn naõo? Ñaùp: Bôûi vì thöïc hieän veà Töôûng aáy, thì coù naêng löïc cheá phuïc ñöôïc phieàn naõo. Nhö ñoái vôùi ngöôøi nöõ khaùc daáy leân Töôûng veà meï thì khoâng sinh loøng tham nhieãm, ñoái vôùi ngöôøi oaùn gheùt maø daáy leân Töôûng veà ngöôøi thaân thöông thì khoâng sinh loøng giaän döõ, ñoái vôùi toâi tôù maø daáy leân Töôûng veà toân quyù thì khoâng sinh loøng kieâu maïn, phaùp naøy cuõng nhö vaäy cho neân caàn phaûi quaùn saùt.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.